

JADROVÁ INFLÁCIA JE STÁLE VYSOKÁ

Na rok 2023 sa prognóza jadrovej inflácie Európskej centrálnej banky (ECB) pre eurozónu (HICP bez cien energií a potravín) zmenila z 4,4 % v prvom kvartáli na 4,9 % v druhom kvartáli. Zmenu odôvodnili pomalším poklesom inflácie oproti očakávaniam a predpokladom vyššieho rastu miezd.

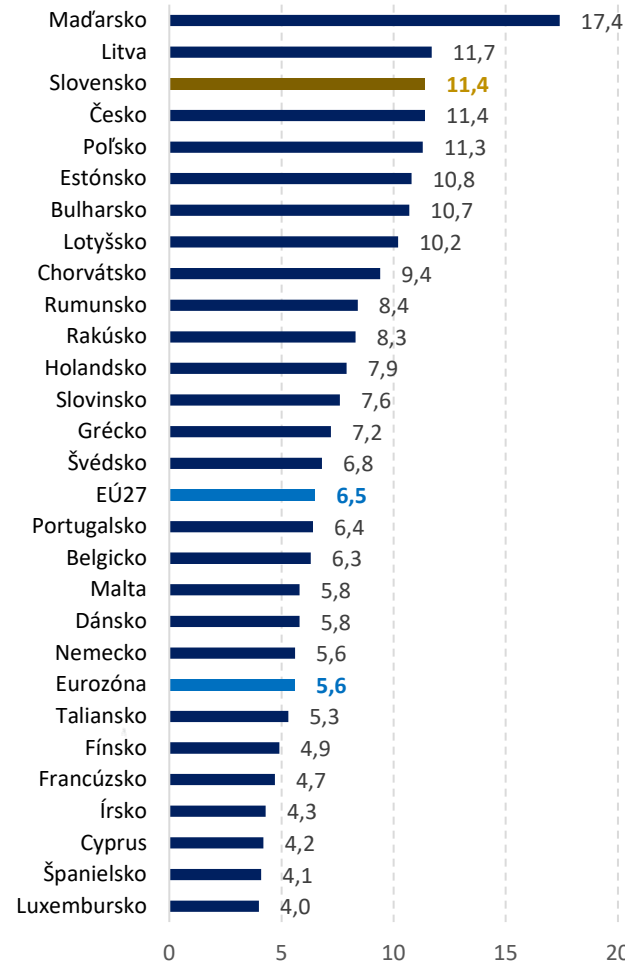
- Slovensko vedno s Českom mali v apríli tretiu najvyššiu jadrovú infláciu v EÚ na úrovni 11,4 % (Graf 1). Vrchol dosiahla vo februári 2023 (14,9 %). Inštitút finančnej politiky predpovedá na tento rok jadrovú infláciu 10 %, na budúci rok 3,6 %. Národná banka Slovenska (NBS) prognózuje obdobne 8,3 % a 3,3 %.
- Pre pretrvávajúce vysoké úrovne jadrovej inflácie sa očakáva kulminácia rastu základných úrokových sadzieb Európskej centrálnej banky po zvýšení na 4 % z aktuálnych 3,75 % pre základné refinančné operácie v treťom kvartáli 2023 (ECB).
- Ťahúňom inflácie prestávajú byť zahraničné faktory (globálne ceny energií a agrokomodít) a nahrádzajú ich domáce faktory – priame a nepriame trhové mechanizmy. Firmy zvyšujú ceny tovarov a služieb na zachovanie ziskovosti (NBS).
- V apríli 2023 na Slovensku bola inflácia služieb (12,3 %) 5. najvyššia v EÚ. Ceny priemyselných tovarov (10,6 %) rástli u nás o niečo pomalšie ako v Maďarsku, Estónsku a Litve, no rast cien potravín sme napriek spomaleniu mali 2. najvyšší v EÚ.

EKONOMIKA SLOVENSKA AKO JEDINÁ VO V4 RASTIE

Rýchly odhad Eurostatu naznačuje spomalenie medziročného rastu HDP v prvom kvartáli 2023 v eurozóne (1,3 %) aj v EÚ (1,2 %). Naša ekonomika spomedzi štátov V4 ako jediná v medziročnom porovnaní rástla o 0,9 % (Poľsko 0 %, Česko -0,2 %, Maďarsko -1,1 %). (Graf 2)

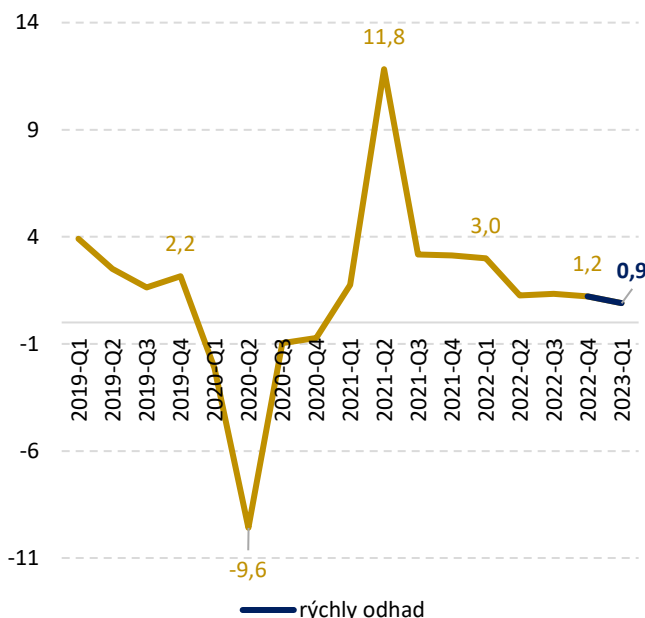
- Štatistický úrad na základe revízie národných účtov upravil vývoj HDP v stálych cenách v rokoch 2019-2022. Úprava sa najviac dotkla roku 2021, keď medziročne vzrástol HDP namiesto pôvodných 3 % o 4,9 %.
- Medzimesačne naša ekonomika rástla tempom 0,2 %, v rozpore s jarnou predikciou NBS, ktorá očakávala pokles o 0,3 %.
- Podľa očakávaní sa utlmila domáca spotreba, čo vidno aj na klesajúcich tržbách. Vďaka silnému prebytku zahraničného obchodu a nižším cenám energií, ktoré dokázali podporiť produkciu, sa ekonomika udržala v kladných číslach (NBS).
- ECB na základe novej predikcie očakáva v roku 2023 ďalšie spomalenie rastu HDP v eurozóne na 0,6 %, čo je zlepšenie výhľadu oproti predošlej predpovedi. Vďaka tomu dobrým výsledkom v prekonávaní energetickej krízy a fiškálnej politike ako stabilizačnému faktoru v eurozóne.

Graf 1: Jadrová inflácia, medziročná zmena, apríl 2023 (%)

Zdroj: Eurostat

Graf 2: Revidovaný rast HDP Slovenska za roky 2019 až 2022 v stálych cenách (medziročná zmena, v %)

TRANSFORMÁCIA SLOVENSKEHO HOSPODÁRSTVA K „HIGH-TECH“ A „KNOWLEDGE INTENSIVE“ JE POMALÁ

Najvyšší podiel pridanej hodnoty firiem podľa technologickej a/alebo vzdelanostnej úrovne na celkovej pridanej hodnote slovenského hospodárstva majú málo vzdelanostne intenzívne firmy (less knowledge intensive). (Graf 3)

- Zmeny v čase nie sú dynamické, naznačujú však pomalé pretváranie trhu smerom k zvyšovaniu náročnosti na technológie ako aj na vzdelanosť (high tech a/alebo high knowledge intensive).
- Údaje sú výsledkom vlastného spravovania dát na základe registra účtovných zvierok a metodiky Európskej komisie.

EKONOMICKÁ NÁLADA NA SLOVENSKU SA ZLEPŠUJE

Pri medzimesačnom náraste o 8 bodov dosiahol sezónne upravený indikátor ekonomického sentimentu (IES) najvyššiu úroveň (98,4/100) za ostatných 10 mesiacov (od júna 2022).

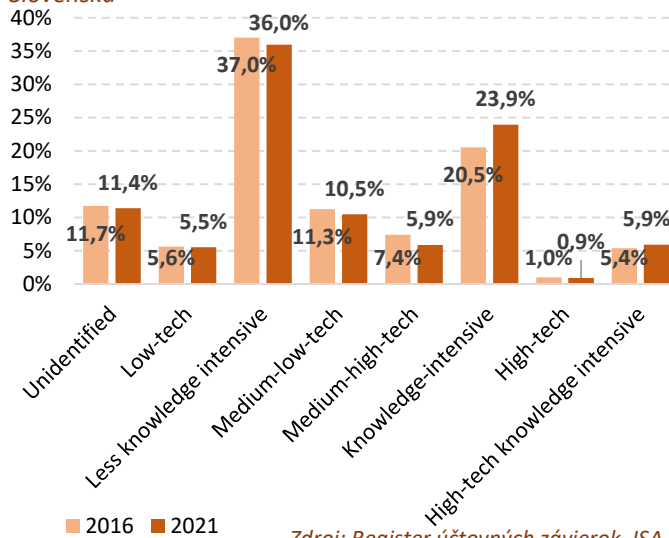
- Medzi podnikateľmi vo všetkých sledovaných odvetviach po roku prevážilo kladné hodnotenie. V stavebníctve pominula zlá nálada po takmer 5 rokoch, v priemysle po 10 mesiacoch (Graf 4). U spotrebiteľov síce naďalej prevažovali negatívne hodnotenia, ale aj tu došlo k výraznému zlepšeniu nálady.
- Hodnota indikátora však naďalej zaostávala za rovnakým obdobím minulého roku o 4,7 bodu a za dlhodobým priemerom o 3,6 bodu.
- Ekonomická nálada sa meria piatimi rozdielne váženými čiastkovými indikátormi (priemysel 40 %, služby 30 %, stavebníctvo 5 %, maloobchod 5 % a spotrebiteľia 20 %). Čiastkové indikátory sa pohybujú na stupnici od -100 bodov do +100 bodov.

NA SLOVENSKU AJ V EÚ SÚ NAJŽIADANEJŠIE REFORMY ZDRAVOTNÍCTVA A ŠKOLSTVA

Podľa informácií z Flesh Eurobarometer (apríl 2023) by Slováci najviac privítali reformy v zdravotníctve (78 %), školstve (62 %) a v oblasti rodiny, bývania a sociálnej ochrany (42 %). (Graf 5)

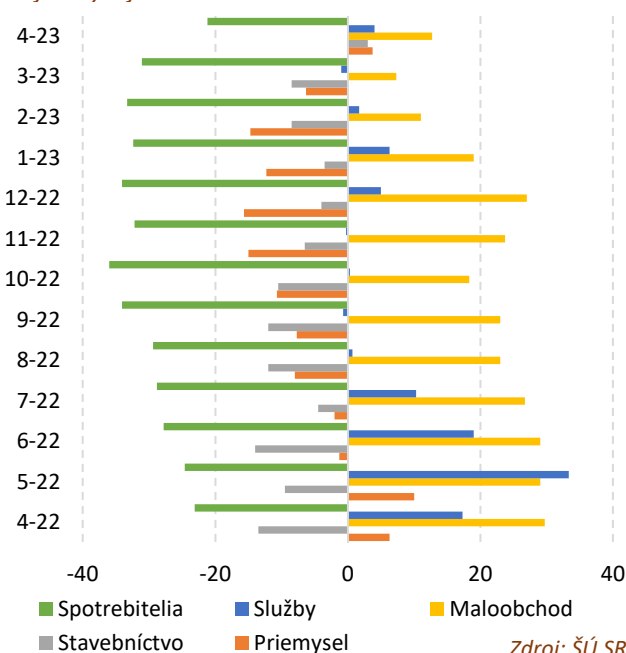
- Všetky vyššie uvedené oblasti sú prioritou aj pre priemerného občana EÚ, no obyvatelia Slovenska o ne prejavujú väčší záujem. Európania sa v porovnaní so Slováckmi zaujímajú viac o reformy pracovných podmienok, zelenú transformáciu, energetiku, fungovanie verejných inštitúcií a migráciu.
- V reformnom úsilí by menej ako polovica občanov Slovenska uvítala pomoc od Európskej únie, či už vo forme finančnej podpory (44 %), odbornosti pri navrhovaní a vykonávaní reforiem (43 %), alebo vymieňaním si osvedčených postupov s ostatnými štátmi EÚ (41 %).

Graf 3: Podiel pridanej hodnoty firiem podľa technologickej a vzdelanostnej úrovne na celkovej pridanej hodnote na Slovensku

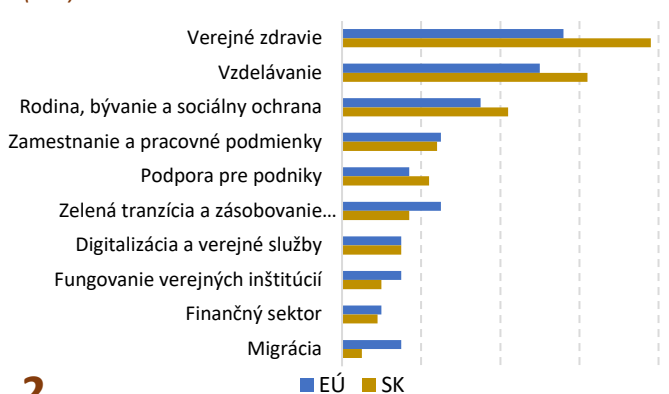
Zdroj: Register účtovných zvierok, ISA

Graf 4: Vývoj zložiek indikátora IES

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 5: „V ktorých oblastiach potrebuje váš štát reformy?“ (v %)

Zdroj: Eurobarometer